

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

23.01.2025 nr 1-1/2025/1

Algus 16.00, lõpp 19.00

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Harry Mägi, Romet Piller, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips, Kalle Vister

Puudusid: Allan Ilisson, Ülle Juht

Istungist võtsid kutsututena osa: vallavanem Helen Elias, abivallavanem Aivar Uibu, abivallavanem Lauri Drubinš, vallavalitsuse liige/vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu, vallasekretär Signe Kiin, maakorraldusspetsialist Arvo Kargu, avalike suhete spetsialist Ingeri Aer, vallasekretäri abi Eve Eisen, Tervisekassa projektispetsialist Reelika Laht, Terviseagentuuri äriarendusjuht Kärt Kukk (Microsoft Teams vahendusel), OÜ Cumulus Consulting juhatuse liige Mihkel Laan (Microsoft Teams vahendusel).

Ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 18 poolt kinnitada istungi päevakord:

Päevakord:

- 1. Ülevaade perearstiteenusest Tõrvas**
- 2. Tõrva valla arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu avalikule väljapanekule suunamine/I lugemine**
- 3. Tõrva valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2025 kinnitamine**
- 4. Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ muutmise**
- 5. Asustusjaotuse muutmise taotlemine**
- 6. Rahvaalgatus „Säilitame Tõrva Kõrtsihoone ajaloolise välimuse“**
- 7. Küberturvalisuse seaduses sätestatud ülesannete delegerimine**
- 8. Vallavanema informatsioon**

1. Ülevaade perearstiteenusest Tõrvas

Ettekandjad: Terviseagentuuri äriarendusjuht Kärt Kukk
Tervisekassa projektispetsialist Reelika Laht

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna Terviseagentuuri äriarendusjuhile.

Kärt Kuke slaidiesitlus on lisatud käesolevale protokollile.

Kärt Kukk: - oleme pingutanud ja teinud tööd selle heaks, et abistada patsiente võimalikult kiiresti. Kõnekeskuse üldisest statistikast on näha, et kõnedele vastamise protsent liigub kuude lõikes trendina ülespoole olles detsembris 79%. Kõik kõned, millele kohe ei vastata, helistatakse tagasi. Detsembri lõpu andmetel saab kõnekeskusega ühendust keskmiselt 1 minuti ja 28 sekundi jooksul.

16:09 – istungile saabus Karl Kirt

Kärt Kukk: - meie poole pööratakse kõige rohkem hommikutundidel. Päevadest enim pööratakse meie poole esmaspäeviti ja reedeti. Kõnekeskuse kaudu esimese kontaktiga saab teha broneeringu nt plaanilisse lapsekontrolli, tervisekontrolli ja mootorsõiduki juhi tervisetõendi osas. 20% meie poole pöördujatest teevad ise digitaalse eelvisiidi, 80% armastab meile jätkuvalt helistada.

Nimistute lõikes kõige vähem kasutab digitaalset kanalit nimistu koodiga N0746, kus on kõige rohkem eakaid, inimesi kes ei ole harjunud kasutama digitaalseid kanaleid.

Eelvisiidi kaudu esitatakse meile kõige rohkem retsepti uuendamise soove ja seejärel antakse teada uuest tekkinud tervisemurest. Eelvisiidi kaudu tehakse 26% kõikidest töövõimetuslehtede taotlustest.

Oleme küsinud tagasisidet patsientidelt, mis on nende ootus, kui kiiresti nad soovivad saada lahenduse oma tervisemurele. Pea pooled patsiendid ootavad, et nende mure saab lahenduse sama päeva jooksul, ca 21% eeldab, et 2 kuni 4 tunni jooksul ja ca 21% ootab, et hiljemalt järgmisel päeval.

Me näeme kõikide pöördumiste ajakulgu. Näeme, mis hetkel on pöördumine tehtud, mis hetkel on suheldud kõnekeskusega, mis hetkel on võtnud patsiendiga kontakti pereõde või -arst.

Retsepti pikendamisel saab retsepti üldiselt samal päeval või hiljemalt järgmisel päeval.

Oleme teinud oma töötajatele rahulolu-uuringu ja oleme selle tulemustega väga rahul. Küsisime oma töötajatelt ka, kas patsientide pöördumine läbi digitriaaži, läbi kõnekeskuse ja eelvisiidi aitab neil oma tööd paremini planeerida? Sellele küsimusele vastas jaatavalt 90,2%.

Oleme teinud palju koostööd „Tõrva Teatajaga“ ja vallaga, et aidata patsientidel uue olukorraga harjuda, et teavitada, kuidas toimib triaazimoodul, kuidas Terviseagentuuri poole pöörduda, kes on minu perearst, milliseid teenuseid pakume. Näiteks on meil lisaks perearsti teenusele laste füsioteraapia ja täiskasvanute füsioteraapia. Veebruaris lisandub pereõde-ammaemanda teenus.

Küsimused:

Maido Ruusmann: - enne kui kuulutati välja pilootprojekti hange, käis meil volikogus pilootprojekti sisu tutvustamas Tervisekassa esindaja Marko Tähnas. Paljud volikogu liikmed said aru, et pilootprojekti rakendamisel saavad inimesed pöörduda telefoni teel kõnekeskuse poole. Inimesed on öelnud, et kõnekeskus ei tööta, kes ei saa kätte ja kes ei saa piisava kiirusega retsepte või kui inimene helistab ja soovib saada abi ning kui helistatakse tagasi ja ei saa sel hetkel vastata, tuleb hakata iga kord selgitama, kes ta on, mida ta soovib jne. Küsimus on selles, kas Tõrvale tekib eraldi kõnekeskus või mitte ja kui ei teki, siis kuidas te kommenteerite ise kõnekeskuse muresid, mida inimesed on peegeldanud?

Kärt Kukk: - oleme tänulikud iga tagasiside eest. Oleme teinud kõnekeskuse töökorralduses muudatusi. Näiteks kui inimene helistab teist või kolmandat korda, suunatakse tema kõne

automaatselt vastajale, kellega ta eelnevalt rääkis. Ka statistikast oli näha, et eelmise aasta algus oli keeruline, tegemist oli üleminekuajaga. Aasta lõpu poole on olukord läinud paremaks.

Dr. Tüرنpuu: - perearstikeskuse töö väljakutse seisneb selles, et olla kõikidele kättesaadav ja teha samal ajal sisulist tööd. See on ka Tervisekassa soov. Kõik, kes on proovinud saada Tervisekassa süsteemis eriarsti vastuvõtu aega teavad, et järjekorrad on väga pikad. Seega meie tasakaalustame igapäevaselt neid asju. Kas see, et sina saad oma retsepti kahe tunni jooksul on olulisem kui see, et tegelen kellegi tervisemurega süvitsi? Meie soov on, et Tõrvas saaksid inimesed rohkem neid teenuseid, mida inimesed on käinud otsimas eriarstide juures. See kõik tähendab seda, et kergemad tervisemured peavad natuke ootama. See on paratamatus. Et me suudaks eristada, mis on kerge ja mis raske, selleks ongi kõnekeskust vaja. Võiksin vastata kõikidele kõnedele ise, aga see tähendab, et sisuliseks tööks jääks väga vähe aega.

Helen Elias: - saan põhimõttest aru, kuid kõige suurem mure on tagasi helistamisega. Selles mõttes tuleb kõnekeskusega midagi ette võtta.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna Tervisekassa projektispetsialistile.

Reelika Laht: - Tervisekassa on küsinud tagasisidet patsientidelt. Oleme saatnud välja 3000 küsimustikku. Vanemaealistele oleme küsimustiku saatnud paberkanalil koos makstud vastusega.

Küsimustikule vastab keskmiselt 20% valimist. Nägime, et pilootprojekti alguses rahulolu teenusega oluliselt kukkus. Viimane küsitlus toimus sügisel ja siis nägime, et rahulolu on paranenud. Hüppeline tõus on olnud personaliga rahulolus. Rahulolu tõusu ei näe aga kõnekeskuse osas ja osas, et tagasisidet ei saada Terviseagentuuri personalilt. Samal päeval tagasihelistamise protsent on kuskil 30 juures, sama protsent on ka kahe ja kolme päeva pärast tagasihelistamisel. Tahame, et suurem protsent oleks tagasihelistamisel ikkagi samal päeval. On loomulik, et kõned, mis tehakse päeva lõpul, neile vastatakse järgmisel tööpäeval.

Tervisekassa kindel soov on, et kasvaks rahulolu kõnekeskusega. On oluline, et patsiendiga võetaks ühendust.

Kärt Kuk: - patsiendi ootus ajale, mil pereõde või -arst vastab, seda on kõige raskem mõjutada. Inimestel on ootus saada vastus väga kiiresti. Andmete analüüsis me jälgime seda, kui kiire on esimene kontakt meedikuga. Reeglina toimub see ühe kahe päeva jooksul. Pöördumisi on palju ja seepärast tuleb teha valikuid. Kindlasti me pingutame ja tagasiside meile on väga oluline. Saades konkreetse info e-postile info@terviseagentuur.ee, saame vaadata kui pikk oli näiteks ooteaeg ja saame seda hinnata ja leiame lahendused.

Maido Ruusmann: - Tervisekassa esindaja ütles, et nende ootus on, et inimesega võetakse kontakti samal päeval. Milline on kokkuleppeline suund? Pöördumised on edastatud ka valla poolt väga konkreetsete näidete põhjal. Kas te plaanite ette võtta meetmeid, et inimestele helistatakse tagasi päeva jooksul või mitte? Kui mitte, mida siis inimestele kommunikeeritaks ja kas Tervisekassa on sellega nõus? Meile anti Tervisekassa poolt lubadused enne Terviseagentuuri „lauda tulekut“.

Tahame teada, millal tulevad muutused? Me ei ole kokku leppinud, et aktsepteerida nt tagasihelistamist kolme päeva jooksul. Kas tahate öelda, et rohkem kui ühe päevane tagasihelistamine on teie plaan ja käitumismuster või plaanite helistada tagasi ühe päeva jooksul? Reelika Laht: - peame siiski aktsepteerima seda, et mingi osa kõnesid jääb järgmisse päeva või ka kolme päeva pärast, sest kui on reede õhtu, siis ei ole võimalik tagasi helistada. Vaadates sisse tagasisidede, olen märganud, et inimeste ootused on väga erinevad. Seaduse järgi on erakorralise tervisemurega patsient kohustatud vastuvõtule saama samal päeval ja ülejäänud viie tööpäeva jooksul. Tagasisides on öeldud ka, et vastuvõtule saamisega ei olda rahul, kuigi inimene sai vastuvõtule samal päeval. Seega tekib küsimus, kui kiiresti siis veel?

Dr. Tüرنpuu: - inimestega, kes pöörduvad meie poole tervisemurega, on meie eesmärk võtta ühendust samal päeval. Kui me siiski ei ole ühendust võtnud, võtke meiega uuesti ühendust. Tervisemurega ei pea ootama, see ei ole normaalne. Kui me seda infot ei saa, ei leia me ka viga

üles. Kas on viga mehitatuses või on tehniline viga? Ülejäänud asjad peavad ootama piirides, mille on määranud Tervisekassa.

Kärt Kukk: - pöördumisi on palju, rohkem kui on personali ressurs. Kõike ei ole võimalik ühe päeva jooksul lahendada. Selleks on vahel terviseanalüütik, kes hindab olukorra pakilisuse.

Rääkides vältimatust abi vajadusest, on meil ka valveõde kabinet.

Pingutame selle nimel, et patsiendid saaksid vastuse samal päeval, kuid peame hoidma ka oma meedikuid, et ka nemad jaksaksid.

Küsimused:

Arnold Looga: - ei saanud vastust volikogu esimehe küsimusele: „Kas Tõrva tuleb eraldi kõnekeskus või ei tule?“.

Kärt Kukk: - täna teenindame kõiki üleselt. Mida tahame teha, on viia patsientide andmed kõnekeskusesse ja saame luua kõnede prioriteetsuse listi. See on plaanis käivitada veebruaris. Telefoni numbrit kuhu helistada, me ei muudaks. See tekitaks liiga suurt muutust ja segadust.

Maido Ruusmann: - mida tähendab prioriteetsus?

Arnold Looga: - kuidas te teate, kust kõne tuleb?

Kärt Kukk: - tahame proovida seda, kui paneme prioriteetsuse nulliga. See oleks mõnes mõttes sarnane häirekeskuse lahendusele. Tahame aru saada, kas see tõstab patsientide rahulolu või on nende ootused liiga kõrged?

Reelika Laht: - Tervisekassal ei ole vahet, kas kõnekeskus on üle-eestiline või on see Tõrvas. Antud hetkel see „king pigistab“ ja sellega on vaja midagi ette võtta.

Hardo Lust: - kas Tervisekassa nõue oleks, et samal päeval tagasi helistamise protsent peaks tõusma? Komisjonis oli juttu ideaalis 80%-st. Kas Terviseagenteur peaks jõudma selle protsendini või mitte?

Reelika Laht: - seda protsenti ei ole me konkreetselt ette andnud. Kas peame punnitama, et peame saama 100% eelnimetatud protsendi? Oluline on, et üldjuhul saan kätte, aga mõned korrad helistatakse tagasi järgmisel päeval. Oluline on, et see number kasvaks ja kasvaks inimeste rahulolu teenusega.

Arnold Looga: - inimesed on harjunud, kui perearstidel olid pereõed, kes tegid kõnekeskuse töö ise ära. Inimesed said kiiresti tagasiside. Kui meile midagi lubati, miks me oleme rahul sellega, et me seda ei saa? Seda kõnekeskust on Tõrva inimestele vaja.

Reelika Laht: - võtan siit kaasa teie vajaduse. Kui eraldi kõnekeskus on teile vajalik, võtan selle siit kaasa.

Tarmo Tamm: - kõnekeskus ei olegi võib-olla selles probleemis süüdi. Kõnekeskusesse helistades saan selle kätte valdavalt esimese korraga. Probleem tekib tagasi helistamisel. Kui perearst helistab ja ei saa sel hetkel vastata ning proovides ise tagasi helistada, ei saa enam arstiga ühendust.

Tarmo Tamm tõi konkreetseid näiteid oma perekonna kogemustest.

Reelika Laht: - olen nõus, et ei ole vahet, kus kõne vastu võetakse. Oluline on, et saadakse ühendust kas pereõde või -arstiga. Kas aitaks näiteks, kui tagasihelistamisel antakse teada kindel ajavahemik?

Karl Kirt: - küsimus on Tervisekassale. Kas see maht on äkki liiga suur? Kas tänane mehitatus vastab meie vajadusele ja kriteeriumitele, mida me ootame? Meil on palju vanemaealisi, seda näitab ka suur helistamiste arv. Isiklikult kasutan vaid e-perearstiteenust ja olen sellega väga rahul. Ei pea ootama ja kõik asjad saab kiiresti e-kanalite kaudu aetud.

Reelika Laht: - Tõrva puhul räägime ühe teenusmudeli katsetamisest, kus praegusel hetkel on üks perearst ja kaks üldarsti. Perearst ja üldarstid peavad tegema päevas neli tundi kontakt vastuvõtte.

Ülejäänud aeg kulub tagasihelistamisele, muule arstitööle (vaadatakse analüüse jne). Kõige keerulisemad juhtumid jõuavad perearsti lauale, leebemad juhtumid üldarsti lauale. On võimalik, et dr. Tümpuu üksi ei jõua kõiki keerulisemaid juhtumeid lahendada. See võib olla ka põhjus, et dr. Tümpuu lihtsalt ei jõua kõikide patsientideni. Tavapärane on, et nimistu suurus ühele perearstile on seaduse järgi kuni 2000 patsienti. Tõrvas on see arv praegusel hetkel 5000. Seega meeskonnana teenindab siin 5000 patsienti kokku kolm arsti. Hea tahte kokkuleppes, mille on paika pannud Sotsiaalministeerium, Terviseamet, Tervisekassa ja Eesti Perearstide Selts, on see arv ca 1600. Kui arv läheb üle 2000, tuleb võtta abiarst. Keskmise nimistu suurus on 1600–1700 patsienti. Võibki olla, et ei jõua. Seepärast ongi tagasiside vajalik. Vaadates aga patsientide arvu ühele arstile, on see keskmine.

Ilmar Kõverik: - vajan endale füsioterapeuti. Käisin ca 10 päeva tagasi arsti vastuvõtul ja sain aja 19. veebruariks. See ooteaeg on minu olukorras väga pikk. Tõrva Tervisekeskus ise on väga korralik asutus. Kõik toimub täpselt kellaajaliselt, kas võtab vastu arst, kas on vereproov või näiteks südamefilmi tegemine.

Ilmar Kõverik tõi näiteid enda kogemustest.

Karl Kirt: - kokkuvõttes on kõnekeskuse olemasolul teenus parem. Olles eelnevalt perearsti vastuvõtul, kui telefonid pidevalt huugasid, hajus pereõde tähelepanu ja oli tegelikult väga ebameeldiv. Usun, et praegune lahendus on märkimisväärselt parem.

Kas Tervisekassa on jälginud ka seda poolt, et kokku lepitud teenuse maht, mis puudutab arstide vastuvõtu aegasid, õdede olemasolu, palju see on tööpäevade jooksul tegelikult tagatud? Üks asi on see, mis on kokku lepitud ja teine asi on tegelikkus. See võib puudutada tervisemuresid, haiguslehti, sest kõik on inimesed. Kui meedikul on haigusleht, siis teda ei ole. Ka sealt võivad tulla kuhjumised.

Reelika Laht: - jah oleme ja meil käib selles osas koostöö.

Kalle Vister: - ei ole etteheidet süsteemi ega protsesside kohta. On pikad eriarsti vastuvõtule saamise ajad, kuid uuringud tuleb teha kiiresti. Kuidas neid olukordi lahendada?

Reelika Laht: - siin ei ole perearstil midagi teha. Perearst otse kompuuteruuringusse patsienti saata ei saa, saab suunata patsiendi erialaarstile. Hetkel mina sellele vastust anda ei oska. Küll aga on perearstil võimalik teha e-konsultatsioone. Nt kui nahal on sünnimärk ja on melanoomi kahtlus, tehakse sellest pilt ja saadetakse nahaarstile. Kui nahaarstile on tavaliselt paarikuune järjekord, tulevad need vastused kiiremini. Kui eriarst leiab, et on vaja ravi üle võtta, saab seda teha kiiremini.

Istungi juhataja tänas ettekandjaid.

Maido Ruusmann: - meil jäi lahtiseks erinevaid vaateid. Seetõttu palun saatke oma mõtted, mis tekkisid tänaste arutelude baasil või on tekkinud varasemalt kirjalikult torva@torva.ee aadressile. Koondame need kokku ja edastame Tervisekassale ja Terviseagentuurile.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

2. Tõrva valla arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu avalikule väljapanekule suunamine/I lugemine

Ettekandjad: vallavanem Helen Elias

OÜ Cumulus Consulting juhatuse liige Mihkel Laan

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna Mihkel Laanele.

Mihkel Laane slaidiesitlus on lisatud käesolevale protokollile.

Mihkel Laan: - valmis on Tõrva valla arengukava aastani 2035 esialgne versioon. See versioon on avatud kuni II lugemiseni ehk kinnitamiseni, et teha siia täiendusi, kohendusi.

Minu vaates on arengukava koostamisel olulised kaks teemat. Esiteks, kuidas on toimunud kaasarääkimine, kaasamine ja räägitu arvestamine. Selles osas oli arengukava protsess päris hea. Toimus ligi paarkümmend arutelu, sh visiooniseminar, valdkondlikud arutelud, juhtgrupi arutelud. Rääkisime eraldi Sihtasutusega Valgamaa Arenguagentuur, oli ettevõtjate kaasamine ja turismi ümarlaud. Aruteludel räägitu võeti arengukava koostamise aluseks. Kõik mõtted 100% sees ei ole, sest tuleb teha valikuid ja keskenduda olulistele teemadele. Arengukava aga selgelt lähtub sellest, mida kaasamise raames erinevad osapooled arvasid, millised on tänased väljakutsed, millised suunad on tuleviku jaoks olulised ja millised on tegevused, mis võiksid aidata tulevikusuundade poole liikuda. Teine oluline teema on see, kas organisatsiooni juhtkond võtab arengukava tõsiselt. Kas proovitase teha dokument, kus on mõtestatud olulisemad teemad, millega tegeleda, strateegilised ülesanded selgelt määratletud või tehakse dokument, kuhu pannakse kõik kirja, mis peas on ja dokument jääb elama „oma elu“. Kõrvalt vaadates tundub, et Tõrva valla juhtkond on võtnud arengukava koostamist tõsiselt. Arengukavas on määratletud kõige olulisemad probleemid ja fookused, millele keskenduda järgneval kümnendil ja sellest lähtuvalt tehtud valikuid. Dokumendis on põhjalik seiresüsteem ehk on ülesanne vaadata mõõdikute täitumist. Sellest lähtuvalt on võimalik teha iga-aastaseid otsuseid, millele keskenduda rohkem ja millele vähem.

Arengukava koostades oli oluline vaadata ka tagasi. Tõrva vald tänasel kujul on toimunud 7 aastat.

Neli olulisemat tugevust, mida neist seitsmest aastast kaasa võtta – on muutunud Tõrva valla elukeskkond, mis on väga selgelt nähtav ka väljast vaatajale. Elukeskkonda on panustatud valla poolt alates keskväljakust, Veemõnulast, Tervisekeskusest ja teistest objektidest. Siia juurde on tulnud ka palju erasektori investeeringuid, mis on nii Tõrva linna kui ka mõne väiksema piirkonna keskkonda oluliselt muutnud.

Väga positiivne on ka see, et Tõrva vald on võtnud julguse teha olulisi reforme, sest need on paratamatud. Nende edasilükkamine tähendab olemasoleva vähese arenguks vajamineva ressursi „ära sulamist“. Tõrva vallas on tehtud haridusreform, on koostatud kogukonnakeskuste kontseptsioon. Eeskujuks võib tuua valla mainekujunduse ja turunduse eduloo. Eestis sarnaseid näiteid väga palju ei ole. Lisaks proaktiivsus ja koostöö – vald on olnud paljude oluliste asjade eestvedajaks, mida ilma vallata ei oleks juhtunud, nt Mulgi Elamuskeskus. Olla eestvedaja nii maakondlikul kui ka regionaalsel tasandil, see on olnud oluline.

Arengukavas on kirja pandud neli olulist väljakutset, st mistahes tegevusi Tõrva vald kavandab, peab kogu aeg silmas pidama, kui hästi need aitavad lahendada väljakutseid.

Elanikkonna vähenemine ja vananemine on reaalsus. Tõrva vallas sünnib viimastel aastatel kaks klassikomplekti lapsi, st 45–47 last aastas, see omakorda tähendab, et lähiajal hakkab vähenema nõudlus alushariduse osas, sealt edasi üldhariduse osas. Igas külas ei ole võimalik pidada lasteaeda ja kooli. Tuleb teha valikuid ja keskenduda sisule. Teisalt tähendab vananemine seda, et sotsiaal- ja tervishoiu valdkondade osatähtsus tasapisi kasvab.

Reaalne väljakutse on hästi tasustatud kohapealsed töökohad. Kui puudub hea palgaga töö kohal, liigun sinna, kus see on. Erinevate uuringute näitel on rände olulisem põhjus piisavalt hea töökoha olemasolu. Arengukavas on tegevused, mida võtta ette ettevõtlusega. See ei ole otseselt omavalitsuse ülesanne, kuid kui omavalitsus sellega ei tegele, tähendab see, et vahed keskustega järjest suurenevad ning ääremaastumine on veelgi kiirem.

Tänapäevaste eluasemete puudumine. Kui me tahame meelitada valda uusi inimesi või hoida oma noori, peab olema kaasaegseid kohti, kus nad saavad elada. Täna neid ei ole. Seega on vaja järgneval kümnendil koos teiste partneritega lahendused leida. On need siis üürimajad või uus elamuarenduse piirkond. Neid algatusi on vaja teha. See ei ole jällegi otseselt valla ülesanne, aga ilma valla „tõukamata“, need asjad lihtsalt turutõkkepiirkonnas ei juhtu.

Viimaseks väljakutseks on omavalitsuse väiksus ja suutlikkus investeeringuid teostada ja ise kõiki teenuseid arendada. Seega tuleb asju teha koostöös. Selle kümne aastaga saab oluliselt tähtsamaks ka kogukondade ja teiste osapoolte roll.

Strateegia aluseks on neli fookusteemat. Avalikke teenuseid tuleb arendada kümne aasta jooksul kindlasti vajaduspõhiselt, pidades silmas demograafilisi trende ja valla võimalusi. Kui on vaja, tuleb tõmmata kokku füüsilise keskkonna osas selleks, et saaks arendada sisu.

Panustamine noortesse, uute elanike meelitamise ning ettevõtlussektorisse. Need peaksid olema valdkondade ülesed. Kui hästi tegevus toetab seda, et noored jääksid piirkonda, kui hästi tegevus toetab seda, et piirkonda tuleksid uued inimesed, kui hästi tegevus toetab seda, et kohapealne ettevõtlus areneks? Ilma nende kolme märksõnata, toimub järgneval kümnendil kahanemine kiiremini kui siamaani toimunud on.

Koostöö tõhustamisest oli juba juttu. On vaja teha koostööd kogukondade, era- ja kolmanda sektori ning teiste vallasistest ja väliste parteritega. Kõikide osapoolte roll kasvab. Vald ei saa üksinda kõike ära teha.

Eelnevaga on seotud mainekujunduse ja turunduse järjepidev arendamine. See, et Tõrva vald on hästi „pildis“, on suurepärane alusplatvorm, aga siit tuleb minna edasi ja minna edasi selliselt, et see toetaks olemasolevaid elanikke, annaks neile uhkust, julgust, et meelitaks juurde uusi, toetaks ettevõtjaid ja külastajaid. Selline turundus peab selgelt jätkuma.

Ettekandja andis ülevaate arengukava ülesehitusest.

Mihkel Laan: - Tõrva valla visioon 2035 on „Tõrva vald on Lõuna-Eesti parim paik elamiseks, külastamiseks ja investeerimiseks!“. Visiooni poole liikumiseks panustatakse nelja strateegilisse arengusuunda, milleks on teenuste arendamine (valdkond „Ela Tõrvas“), külastuskeskkonna ja mainevaldkonna arendamine („Tule Tõrva“), ettevõtlusvaldkonna arendamine („Investeeri Tõrva“) ning valla juhtimine.

Arengukavas on põhjalik tegevuskava. Igas valdkonnas on 2–4 alaeesmärki ning mõõdikud. Tegevuskavas on kokku enam kui 100 tegevust perioodiks 2025–2030.

Järgmised sammud on arengukava avalik väljapanek 24. jaanuarist kuni 9. veebruarini, mille raames on võimalik esitada kirjalikke ettepanekuid. Arengukava tutvustatav üritus kogukonnale toimub Tõrva kinomajas ja veebis 27. jaanuaril kell 17.30. Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud vaadatakse üle juhtrühmas. Avalik arutelu toimub 20. veebruaril, kus toimub laekunud ettepanekute tutvustus ja arutelu. Seejärel toimub arengukava lõppviimistlus. Arengukava esitatakse volikogule II lugemiseks ja vastuvõtmiseks märtsis.

Küsimused:

Karl Kirt: - mida mõeldakse mingi tegevuse all, milline on täpne sisu, seda ei ole. Nt Tõrva Kunstide Kooli renoveerimine?

Mihkel Laan: - seda tuleks vaadata konkreetselt. Järgnev protsess ongi selle jaoks mõeldud, et tõstatada neid küsimusi. Vajadusel tuleb tegevus tegevuskavas ümber sõnastada.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - eelarvestrateegias oleme korrigeerinud investeeringuid seoses projektide esitamise tähtaegadega. Gümnaasiumi rekonstrueerimine ja kõrtsihoone arendamine, kui saame taotlused esitada juunis, siis 2025. aastal me investeeringuteni ei jõua ja seetõttu on need viidud 2026. aastasse. Vanamõisa järve ranna rekonstrueerimise osa oli eelarvestrateegias puudu ja on lisatud 2025. aastasse. Oleme saanud toetuse amortiseerunud kaarsilla lammutamiseks ja lisanud selle eelarvestrateegiasse. Kinohoone rekonstrueerimine ja Hummuli mõisahoone rekonstrueerimine on viidud aastasse 2026, sest muinsuskaitse all olevate hoonete energiatõhususe meede ei ole meile teadaolevalt käesoleval aastal avanemas.

Küsimused:

Karl Kirt: - meil on 20. veebruaril volikogu istung, samal päeval on volikogu saalis arengukava ja eelarvestrateegia avalik arutelu. Kas need ei hakka kattuma?

Maido Ruusmann: - loodan siiralt, et punktid, mis võiksid minna märtsi volikogu istungile, leiaksid tee sinna ja saame veebruari istungi kell 18 lõpetada. Kindlustame selle, et kattuvust ei teki.

Arnold Looga: - teede remont ja ehitamine, kas see number on sellepärast selline, et teeme tööd nimetatud summa ulatuses või on konkreetne tee?

Maido Ruusmann: - see on summa, mis tuleb riigilt, nn teede raha. Minu teada ei ole täna seal taga konkreetseid investeerimisobjekte.

Helen Elias: - teame, millised teed vajavad enim investeringuid.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: lõpetada Tõrva valla arengukava ja eelarvestrateegia I lugemine ning võtta vastu Tõrva Vallavolikogu otsus nr 1 „Tõrva valla arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu avalikule väljapanekule suunamine“.

Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 19.

3. Tõrva valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2025 kinnitamine

Ettekandja: abivallavanem Lauri Drubinš

Kaasettekandja: noorsootöökomisjoni esimees Giia Tetlova

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna abivallavanemale.

Lauri Drubinš: - käesoleva aasta huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi suurus on 121 215 eurot, millest 2024. aasta jääk on 23 633 eurot ning riigipoolne eeldatav toetus 97 582 eurot. Võrreldes 2024. aastaga on riigipoolse toetuse summa vähenenud 15 133 eurot.

Tõrva vallas on 1. oktoobri 2024 seisuga elamas 785 noort vanuses 7 kuni 19 aastat.

Huvitegevuses osalevate unikaalsete noorte arv on 405 noort, mis moodustab 52% eelnimetatud vanusegrupi arvust.

Meil on enam kui 50 huviringi, kas siis Tõrva Avatud Noortekeskuse, Tõrva Muusikakooli, Tõrva valla koolide või MTÜ-de all. On võimalik õppida kas DJ-ks, tegeleda kas teadusega, jalgpalliga või rahvakultuuriga jne. Aitame katta ka huvitegevuses osalevate laste vanemate kulusid, kui lapsed soovivad osaleda laagrites või huviringides, mis asuvad väljaspool Tõrva valda. Selle kavaga hoiame üleval infosüsteemi Studium kasutamist. Samuti kaasajastame huviringide tegevuseks vajalikke vahendeid.

Eelmise aasta jäägid on tekkinud sellest, et mõni huviring ei täitnud kõiki plaanitud kulusid, mõni huviring ei käivitunud õigeaegselt. Nt otsiti väga pikka aega robotikaringi juhendajat.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna noorsootöökomisjoni esimehele.

Giia Tetlova: - dokument vaadati komisjonis põhjalikult läbi, vastuväiteid ei olnud. Komisjon otsustas eelnõud toetada.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Küsimused:

Karl Kirt: - millest on tingitud see, et eelmisel aastal oli huvihariduses osalejate protsent 60 ja sel aastal 52? Millest selline vähenemine? Huvitegevus on oluline osa noorsootööst ja see protsent võiks olla suurem.

Lauri Drubinš: - detailset analüüsi tehtud ei ole. Teatud piirkondades ei ole huvitegevust ja teatud piirkondades tekib ikkagi transpordi probleem. Võib esineda ka aegade kattuvust ja mõningal juhul tahte puudumist. Koolid ja noorsootöötajad pingutavad noorte kaasamise nimel.

Helen Elias: - ca 10% suurusele kukkumisele tuleb „sisse vaadata“. Oli see siis metoodiline põhjus või muu. Palju tegevusi, mis ei ole kaetud huviringidega ja mida paljud siiski kasutavad, toimuvad noortekeskuses.

Karl Kirt: - kas Stuudiumist on välja tulnud, millised noored huvitegevuses osalevad ja millises vanuses noored jäävad sellest välja? On need poisid, tüdrukud või ole mingisugust korrelatsiooni?

Lauri Drubinš: - jään täna selle vastuse võlgu. See on mõttekoht, mida kavatseme arutada. Oleme Stuudiumi kasutanud pea kaks aastat ja tuleb tema otstarbekus ja kasutajasõbralikkus üle vaadata.

17:58 – istungilt lahkus Ilmar Kõverik.

Päevakorrapunkti otsustamiselt taandasid end volikogu liikmed Romet Piller ja Giia Tetlova.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu otsus nr 2 „Tõrva valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2025 kinnitamine“.

Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 15, erapooletuid 1.

4. Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ muutmise

Ettekandja: sotsiaalosakonna juhataja Ingrid Püvi

Kaasettekandja: sotsiaalkomisjoni esimees Tiiu Vips

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna sotsiaalosakonna juhatajale.

Ingrid Püvi: - määruse eelnõu eesmärk on viia Tõrva Vallavolikogu määrus „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ vastavusse riiklike nõuetega ja Valga maakonna sotsiaalteenuste arendamise projekti uuringute tulemustega. Uued nõuded rakendusid 1. jaanuarist. Peamised muudatused hõlmavad koduteenust, mille miinimumnõudeid on suurendatud. Nõuded on jagatud kaheks suuremaks grupiks - on koduabi ja on isikuabi. Uute põhimõtete kehtestamine toetab teenuse saajate iseseisvust ja turvalist toimetulekut kodustes tingimustes.

Määruse teine muudatus tuleneb Valga maakonna sotsiaalteenuste arendamise projekti uuringu tulemustest, mis on üleminek paketi põhisele süsteemilt teenuskomponentide põhisele süsteemile. Teenuste hinnakiri kehtestatakse iga teenuskomponendi jaoks eraldi, et pakkuda paindlikkust ja vältida üleliigseid kulusid.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna sotsiaalkomisjoni esimehele.

Tiiu Vips: - komisjon arutas määruse eelnõud. Arutelu oli tuline, kuid lõpptulemusena kiitsid komisjoni liikmed eelnõu heaks ja saatsid volikogule vastuvõtmiseks. Siia juurde palun anda sõna veel Ingridile (Püvi).

Ingrid Püvi: - palume määrata määruse jõustumise ajaks 1. aprill 2025. Selle ettepaneku on teinud ka Tõrva Vallavolikogu sotsiaalkomisjon.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Küsimused:

Karl Kirt: - hinnakirja kehtestab volikogu sotsiaalkomisjoni ettepanekul vallavalitsus. Sellega annab volikogu endalt suure pädevuse. Kas hinnad hakkavad väga kiiresti muutuma? Kas teenused lähevad selle saajale kallimaks? Millistel põhjustel läheb hinnakirja kehtestamine vallavalitsuse pädevusse?

Lauri Drubinš: - delegeerimine vallavalitsusele on üle-eestiliselt väga tavapärane praktika. Miks nii? See kiirendab menetlusprotsessi. Kas hinnad tõusevad? Paratamatult. Hinnad tõusevad kõikjal.

Maido Ruusmann: - soov on viia lõppotsus vallavalitsuse tasandile. Selle eelduseks on aga vallavolikogu sotsiaalkomisjoni otsus. Kas komisjonis said kõik sellest ühtemoodi aru?

Lauri Drubinš: - see ettepanek tuli sotsiaalkomisjonist.

Tarmo Tamm: - kas volikogu ei käi piisavalt koos?

Tiiu Vips: - nii tuli ettepanek komisjonile ja nii me seda arutasime.

Tarmo Tamm: - ei pea seda õigeks. Volikogu istung toimub igal kuul.

Maido Ruusmann: - kõikide komisjonide päevakorrad tulevad meile kätte ja kui on komisjonis kaasa rääkimise soov, nt kõnealuste koduteenuste hindade osas, võtke komisjoni esimehega ühendust. Julgustan ka komisjonide esimehi olema avatud.

Karl Kirt: - on ettepanek teha see kahe lugemisega. Kui hindu ei ole, on volikogu liikmel väga raske hinnata, kas see on mõistlik või mitte. Meil ei ole sellega ülemäära kiire.

Maido Ruusmann: - kas määruse vastuvõtmisega on kiire?

Rein Reinsalu: - tähtis on enne läbi mõelda.

Helen Elias: - määruse oleksime pidanud viima kooskõlla riiklikuga 1. jaanuarist. Küll aga nõustun Karli ettepanekuga. Pakettide kaotamine teeb selle teenuse mõne inimese jaoks odavamaks ja mõne jaoks kallimaks. Seepärast pooldan, et hinnad käiksid esimesel korral volikogu kaudu.

Heli Holm: - 20. veebruaril ei saa kindlasti hinnakirja volikokku tuua. Plaanis on teha võrdlusanalüüs nii komponentide kui praegu kehtivate pakettide näol. Võrdlusperioodi pikkus peab olema vähemalt ühe kuu pikkune.

Ingrid Püvi: - rakenduse kasutamisega tahame alustada 3. veebruaril. Rakenduse kasutamise periood võiks olla isegi pikem, et tuleks välja vajalik statistika.

Maido Ruusmann: - et teha analüüsi nii, et vea määr oleks väga väike, julgustaks perioodi pikendamata. Küsiksin ise, milline on mõju kliendile, milline on mõju vallale, milline on teenuse kättesaadavuse mõju?

Helen Elias: - räägime kahest erinevast asjast. 3. veebruarist võtame kasutusele programmi ja me analüüsime oma töö ressursi efektiivsust. Sotsiaaltöötajad hindavad inimese abivajaduse ja ütlevad, milliseid sotsiaalteenuseid inimene vajab. Seda me teame juba praegu.

Maido Ruusmann: - täna on probleem hinnastamises. Kui me ei ole oma aega mõõtnud, ei saa me ka öelda, mis on vastav hind. Ja kui me ei ole määranud palju muutub keskmise kliendi teenuse hind, ei saa me kehtestada ka uut hinda.

Tarmo Tamm: - ettepanek on jätta määruse eelnõust välja punkt, mis sätestab, et koduteenuse hinnakirja kehtestab volikogu sotsiaalkomisjoni ettepanekul vallavalitsus.

Arnold Looga: - küsimus on § 25 kohta – esimene kontseptsioon oli, et igal juhtumil saab abi, määruse eelnõust lugesin välja - inimesel on õigus. Halval juhtumil võib inimesel õigus olla, aga kui vahendeid ei ole, siis inimene teenust ei saa?

Maido Ruusmann: - ettepanek on viia määruse „Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ muutmise“ menetlemine kahe lugemise peale.

Parandusettepanekute esitamise tähtaeg on 9. veebruar 2025 kell 17:00.

Otsustati: 19 poolt lugeda Tõrva Vallavolikogu määruse „Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ muutmise“ eelnõu I lugemine lõppenuks.

5. Asustusjaotuse muutmise taotlemine

Ettekandja: maakorraldusspetsialist Arvo Kargu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna maakorraldusspetsialistile.

Arvo Kargu: - aasta tagasi sai võetud vastu otsus algatada asustusjaotuse muutmise endise Keskküla nime ja piiride taastamiseks. Nimetatud otsus avalikustati Tõrva valla kodulehel, kohalikus ajalehes ja edastati inimestele, kes omasid Keskküla territooriumile jääval alal elukondlikke hooneid. Ühtegi ettepanekut ega pretensiooni avalikustamise perioodil vallavalitsusele ei laekunud.

Otsuse saatsime Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kohanimenõukogusse arvamuse saamiseks. Sealt anti kooskõlastus ja tehti ettepanek laiendada Keskküla territooriumi lisades sellele kolm katastriüksust Kalme küla territooriumilt. Planeeringu-vallavara komisjon arutas ettepanekut ja otsustas protsessiga edasi minna algetes piirides. Sellega seoses tuli muuta Tõrva linna ja Jõgeveste küla piiri ja võtta kaks kooskõlastust.

Tänane otsus tuleb esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu otsus nr 3 „Asustusjaotuse muutmise taotlemine“. Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 18.

6. Rahvaalgatus „Säilitame Tõrva Kõrtsihoone ajaloolise välimuse“

Ettekandja: rahvaalgatuse algataja Virgo Kosemets

Maido Ruusmann: - selles päevakorrapunktis annab ettekandja ülevaate oma rahvaalgatuse algatamise ajenditest ja käigust. Volikogul on vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele kohustus võtta algatus, mida 1% valla hääleõiguslikest elanikest soovib, menetlusse. Võtta menetlusse on otseselt sisustamata, aga formuleerime selle nii, et kes on rahvaalgatuses esitatud seisukoha poolt ja kes on selle vastu.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna Virgo Kosemetsale.

Virgo Kosemets: - olen mitmel varasemal volikogu istungil palunud kaasata Kõrtsihoone rek-i oponente ja asjast huvitatud grupe. Seda on välditud. Kordagi ei ole kutsutud vähemalt mind sellel teemal arutlema. Üheks võimalikuks sunnivahendiks, et vallavalitsus kuulaks ära, mida teine pool mõtleb või arvab, on rahvaalgatuse algatamine. See sai tehtud ja kolme päeva jooksul sai vajalik allkirjade arv täis. Juba see oleks pidanud olema signaal vallavalitsusele seisukoha võtmiseks.

Kõrtsihoone ümberkujundamise peamine eesmärk oli tekitada üks suurem multifunktsionaalne saal. Selle lahenduse osas põhimõttelisi erimeelsusi ilmselt pole. Vaidlus käibki vaid ajaloolise hoone välise ilme säilitamise ja II korruse ruumiprogrammi ümbervaatamise vajaduse osas.

Projekti lähteülesande koostamisel polnud vallavanem oma mõttekojaga eelnevalt ilmselt endile selgeks teinud, kuivõrd mõistlik on kogu hoone mahu kasutusse võtmine. Vägisi punnitama sundis ilmselt soov kogu pakutavat abiraha ära kasutada. Vallavanema varasemate selgituste kohaselt võeti ju seetõttu ka oma taotlus esimeses voorus tagasi.

Juba eel-projekti staadiumis sai selgeks, et II korrusele pole võimalik mahutada ruume sellisteks tegvusteks, millede tarbeks linnas praegu võimalused puuduvad. Ka soovitud keeglisaali pole sinna võimalik paigutada. Teise korruse kasutusse võtmisega kaasneb vältimatu vajadus invatõstuki, täiendava trepikoja ja WC-de järele. Kuna ka tehnilistest ruumidest pääsu pole, siis tekibki juurde vaid 2 suuremat ruumi, milledest meil tegelikult puudust pole. Kaks seminariruumi ei tee hoonest veel kultuurimekat.

Puudub vajadus ka saali rõdu järele. Esimese korruse saali lükandseinad võimaldavad vajadusel piisavalt lisakohti tekitada, mida kinnitab ka projekti seletuskiri.

Teisel korrusel asuvate tehnoruumide juurde pääsemiseks piisab vaid ühe trepikoja ehitamisest. Nende ruumide tarvis vintskappide ehitamine on mõttetu. Kontoriruumi saab paigutada vabalt ka I korrusele. Seega on oluliste järeleandmisteta võimalik jätta II korrus avalikust kasutamisest välja. Pole vaja invatõstukit, II korruse WC-sid, teist trepikoda ja loomulikult kõiki neid väliseid arhitektuurseid lisandusi. See aga tähendaks ehitusmaksumuse vähenemist sadades tuhandetes eurodes.

Kokkuhoitava arvelt võinuks lahendada hoone küttesüsteemi ökonoomsemaks. Praeguses lahenduses pole sellest poolt sõnagi. Viide asjaolule, et muinsuskaitsealustele hoonetele energiatõhususe nõuded ei kehti, on vastutustundetud. Põhjendamatud küttekulud jäävad valla eelarvet koormama üha kasvava püsikuluna. Projektlahenduse tutvustamisel väideti, et sellise hoone välisseinu mõistlikult soojustada pole võimalik. Minu teada koetakse praegu seda hoonet kas õlikütte- või siis elektroodkatlaga – üks kallim kui teine. Viletsa soojapidavusega välisseinad põhjustavad kallima küttesüsteemiga vastavalt ka suuremaid kulusid. Arvestades tänaseid energiahindasid, oleks hädavajalik minna üle võimalikult ökonoomsele variandile. Kuna hoones on juba põrandaküttetorustik olemas, oleks sobilikuks lahenduseks maasoojuspump vertikaalsete torudega. Kui hoonetele korrektset energiaauditit veel pole, siis tuleb see kindlasti koheselt tellida. Kuna käesoleva projektiga pole probleemi lahendatud, siis tuleb esitada taotlus koos Hummuli mõisahoonega avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmise meetmest rahastuse saamiseks. Teatavasti see meede ei nõua omaosalust. Vähemalt sedasi on vallavanem meile varasemalt selgitanud.

Loomulikult saan aru, miks venitati aruteluga viimse hetkeni. Kui otsustada täna midagi muuta, jääb selle vormistamiseks vaid loetud päevad. Kahju küll, aga ise olete endid nurka mänginud. Nüüd peab operatiivselt tegutsema. Ja vajadusel tuleb ka mingi osa juba lubatud toetusrahadest suuremeelselt kinkida kas Otepää või Valga vallale.

Hea tahtmise juures on taotluse muutmise veel võimalik. Minu pakutud lahenduse puhul tuleb avatud vahelae juurest ehitada katuseni ulatuv soojustatud kergsein ja ülejäänud katusealne soojustada. Eraldi lahendamist vajaks peasissepääs. Need muudatused paari päevaga projekti sisse viia pole ühe projekteerimisfirma jaoks kohe kindlasti ületamatu takistus. Ka tasuvusanalüüsi mõne tabeli korrigeerimine pole e-riigis mingi peavalu. Muudatusteks pole veel kaugeltki liiga hilja.

Rahvaalgatuse mõttest tingituna saame hääletada vaid seda, mis on selles toodud. Algatuse koostamise ajal polnud meil veel tuli takus. Ärge võtke seda kui poliitilist ärapanemist. Kui volikogu pooldab ettepanekut, siis annaksime vallavalitsusele sellega suunise asuda koheselt projekti kohandama vastavalt alternatiivsele ettepanekule ja esitada taotlus uudse lahendusega.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Maido Ruusmann: - proovin kokku võtta seda, mis meil siin arutusel on. Rahvaalgatuse enda nimi oli „Säilitame Tõrva Kõrtsihoone ajaloolise väälimuse“, siin tekkis mul endal tõrge, mida võtta ajalooliseks, kas 1834, kui tegemist oli puidust hoonega või võtta nõukogude aegset, kui hoone oli krohvitud? Tekst selgitab selle siiski lahti - säilitada hoone praegune väälimus muutmata kujul.

Volikogu peaks võtma seisukoha, kas toetada rahvaalgatust sellisel kujul või mitte? Kes olid eelmisel nädalal kinomajas said selgitusi, miks kõrtsihoone tänane lahendus on just selline nagu see on. Seepärast ei avaks seda teemat uuesti. Kõikidel oli võimalus seal kohal olla. Kohal oli üle 40 inimese, kes said palju informeeritumaks.

Otsustati: rahvaalgatuse „Säilitame Tõrva Kõrtsihoone ajaloolise väälimuse“ poolt 2, vastu 12, erapooleteid 4.

Rein Reinsalu: - Virgo (Kosemets) jutus on iva sees. Küttesüsteemi tuleb mõelda.

Maido Ruusmann: - see idee korjatakse kindlasti üles.

Karl Kirt: - tasuvusanalüüs on küllaltki nõrk. Ettepanek on, et kui see projekt läheb edasi, tuua see päevakorrapunktina volikogu istungile.

Maido Ruusmann: - kui rahastustaotlus on ära esitatud ja hakkab saama selgemaks, kas see projekt läheb edasi või katkeb, ja lähtudes sellest, et kogukonnakeskus alustab tööd 1. märtsil ning rahastamise otsus tuleb kas märtsi keskel või isegi aprillis, siis räägiks sellest edasi.

7. Küberturvalisuse seaduses sätestatud ülesannete delegeerimine

Ettekandja: vallasekretär Signe Kiin

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallasekretärile.

Signe Kiin: - küberturvalisuse seadus paneb terve rea ülesandeid kohaliku omavalitsuse üksusele.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele, kui ülesanne on antud kohaliku omavalitsuse üksusele, täidab seda kas volikogu või volitab täitma vallavalitsust.

Vallavalitsus on alustanud Eesti Infoturbe Standardi rakendamise protsessiga, mis on väga mahukas, pikk ja keeruline. See hõlmab mitmeid etappe, mis on välja toodud määruse eelnõu seletuskirjas. Esimese suurema asjana on vaja kehtestada infoturvapoliitika. Nii nagu on praktika teistes omavalitsustes, leian et oleks mõistlik anda infoturbe osas volitused vallavalitusele ja seda see eelnõu ka sätestab.

Küsimused:

Karl Kirt: - kas ostate need teenusena sisse või teeb seda omavalitsusliit, arenguagentuur? See on ühe ametniku jaoks ületamatult keeruline protsess.

Signe Kiin: - täiesti nõus. Oleme saanud Eesti Linnade ja Valdade Liidult mentori, kellega koos oleme proovinud selle protsessiga otsast minema hakata. Oleme esitanud taotluse Riigi Tugiteenuste Keskusele, saamaks toetust konsultandi palkamiseks, kes tuleks meile appi. Seda peaks tegema IT-juht, keda meil tööl ei ole.

Kalle Vister: - olen selle teemaga kursis. Meie oleme sellega lõpusirgel. See on väga mahukas töö. Meile on siin abiks Riigi Tugiteenuste Keskus. Siia on teile kindlasti jõudu juurde vaja.

Helen Elias: - alustasime sellel nädalal ühe valdkonna kaitseturbe määramisega. See võtab meeletu aja, kuid seejuures saame kaardistada ka enda tegevusi ja saame neid paremaks muuta.

Tarmo Tamm: - kas vajame edaspidi ikkagi infoturbspetsialisti?

Helen Elias: - kui see suur protsess saab tehtud, saame oma IT-spetsialistiga hakkama.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 1 „Küberturvalisuse seaduses sätestatud ülesannete delegeerimine“.

Määrus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 18.

8. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - oleme informatsiooni teile ette saatnud. Kas loen sealt ette pidepunktid või soovite esitada küsimusi?

Küsimused:

Kalle Vister: - 8. ja 9. veebruaril võib juhtuda, et seoses sellega, et Eesti ühendab enda elektrisüsteemi lahti Venemaa sagedusalast ja ühendab selle Mandri-Euroopa sagedusalaga, võib olla elektrikatkestusi. Meie riigiasutused on vastavad koolitused ja nõupidamised läbinud. Kõige kriitilisem on, kui elektrikatkestus on 72 tundi. Ehk tuleb informeerida elanikke, et vähemalt joogivesi oleks olemas.

Maido Ruusmann: - anname palve vallavalitsusele, teavitada ees ootavast kõikides kanalites.

Arnold Looga: - miks lükatakse jätkuvalt kinni inimeste sissesõiduteed?

Tõnu Jaansalu: - tegemist on sisseostetava teenusega. Üks masin kuulub vaid vallahooldusele. Kui näete lumelükkamisel vigu, palun neist kohe teada anda, siis saame neid jooksvalt lahendada.

Maido Ruusmann: - kui on sellised juhtumid, anname info otse Tõnule (Jaansalu).

Tarmo Tamm: - ühe kinnistu peale, maantee äärde, bussijaama juurde, on tekkinud puude otsa laudadest onnid. Tegemist peaks olema valla kinnistuga. See ei ole ilus vaatepilt.

Teiseks lootsin, et talvine lumi katab tiheasustusosalal asuvad umbrohustunud Riigi Kinnisvara AS-le kuuluvad kinnistud.

Helen Elias: - seda, et hooldame ise ja esitame arve, seda kindlasti edaspidi teeme.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maido Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija